

Torah Bytes

A weekly Dvar Torah on the Parsha by Rabbi Dovid Horwitz
and the Rabbanim of the Ra'anana Kollel Noach 5786

In memory of Bezalel ben Shraga z"l and
Malka bat Mordechai a"n on their yartzheits

Shabbat Times

17:38

18:34

Issue: 108

Noach is introduced to us as an ish, a tzaddik and a tamim. He was a mensch, a righteous person, a pure and innocent soul. He and his family were the ones most worthy of being saved, as the rest of the human race was destroyed for their evil deeds and corruption. We see Noach as a dedicated caretaker during the duration of the flood, as he was locked inside the ark with the entire animal kingdom, faithfully tending to their needs. He entered the ark as a tzaddik and he exited the ark an even bigger tzaddik.

Things, however, quickly took an unfortunate turn. The Torah describes how Noach, a "man of the earth", cheapened himself and planted a grapevine. Rashi is highly bothered by this language. He explains that Noach behaved in a way unbecoming of him by planting a vineyard, for he should have planted other things first. This medrash that Rashi quotes is very difficult to understand. What should he have planted before he planted the grapevine? Also what difference does it make what plant is planted first? Rashi is also perplexed as to why Noach needed to plant anything, for surely the plant kingdom survived the flood. We do not find that Noach brought all species of plants into the ark as he did the animals.

Rashi explains that as far as saplings, Noach only brought grapevines and fig branches with him into the ark, for they were delicate by nature and would have been ruined in the flood. So when Rashi tells us that Noach should have planted something else first, he must have been referring to the fig branches.

Imagine, despite all of Noach's achievements leading up to the flood and during the flood, he lost his level of righteousness, solely because

he planted the grapevine before the fig branch instead of doing the opposite! What was so bad about planting grapes first?

The answer lies in what grapes actually represent. Grapes present a potential danger. They can lead to man indulging in wine, which can lead to intoxication and unholy behavior. And this indeed is what happened to Noach! However, by referring to him as an ish adama, a man of the earth, when prior he had been described as an ish tzaddik, we see that he already fell spiritually before he actually became drunk. As soon as he prioritized the wine over the fig, he fell from grace. The grape represents the potential for sin. The fig represents modesty and repentance. After Adam and Chava ate from the Tree of Knowledge, the original sin, they covered themselves with fig leaves as a sign of penance. Noach should have planted the "antidote" before he planted the "disease." By planting the "disease" first, he displayed an overconfidence in his ability to stay righteous amid temptation, and this overconfidence led to his fall.

We see from here how no one, not even the biggest tzaddik is immune from making mistakes. The gemara talks of righteous people who have stumbled after eighty years of loyalty to Torah.

We must always be on guard from the temptations of our evil inclination and the way we prioritize our life speaks volumes about our principles. True, Noach needed to plant the grapevine. But by planting it before the fig, before planting the seeds of teshuva in the world, he committed a terrible mistake that cost him his lofty title of tzaddik, earning him a very humble title of ish ha'adama, man of earth. Let's remember to always stay vigilant against the wiles of evil!

New Program for Raanana's Anglo Community!

with the participation of the Rabbis of RCK, led by Rabbi Yosef Postelnek

We all recognize that one of our most precious gifts is time with our children. Yet between schedules, screens, and the constant noise of life, it's not always easy to find - or focus on - a calm moment to simply be together, to connect in a way that's real and impactful.

Regarding Noach and his sons, the Torah writes: "וַיֹּלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים אֶת שֵׁם אֶת חָם וְאֶת יָפֶת׃ - And Noach had three sons: Shem, Cham, and Yafes" (Bereishis 6:10). Hashem could have written "אֶת שֵׁם חָם וְיָפֶת׃," so why repeat the word "אֶת" three times?

Rav Tzvi Hirsch Ferber (in Kerem Ha'Tzvi) explains that the word "אֶת" often hints to something closely attached. Just as the verse "אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ תִירָא - Fear Hashem your G-d" (Devarim 10:20) includes Torah scholars who cling to Hashem, here too the Torah repeats "אֶת" to express how Noach was deeply connected to each of his children.

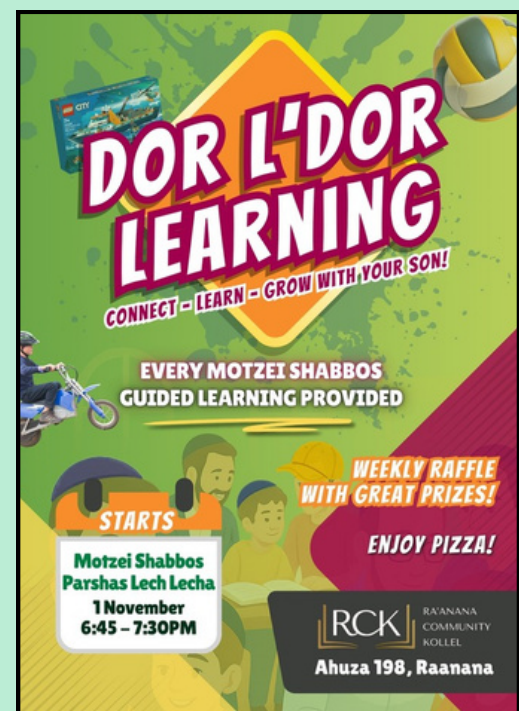
Noach didn't just save them; he built a relationship with each of them. Before entering the Teivah, Noach created his own small world of connection - a loving space built on meaning and shared purpose. Only then could he bring his family into the Teivah to weather the flood.

That's exactly what **Dor L'Dor at RCK** offers: a welcoming, exciting, and meaningful environment to connect to your son through Torah. Each week features prepared sheets with sources suitable for all levels that you can learn and explore together (and of course, prizes and pizza are a plus!).

When I was part of this program in America, I saw firsthand the beauty of parents and children connecting through Torah; I bonded with my own son and witnessed the powerful impact it had on families and the community. Now RCK is bringing this amazing opportunity to you - right here in Raanana!

Join us next Motzei Shabbos (Nov. 1). Step away from the noise, sit with your son and experience growth and connection through Torah together.

Wishing you an uplifting Shabbos! Yosef Postelnek

DOR L'DOR LEARNING
CONNECT - LEARN - GROW WITH YOUR SON!

EVERY MOTZEI SHABBOS
GUIDED LEARNING PROVIDED

WEEKLY RAFFLE
WITH GREAT PRIZES!

ENJOY PIZZA!

STARTS
Motzei Shabbos
Parshas Lech Lecha
1 November
6:45 - 7:30PM

RCK RAANANA
COMMUNITY
KOLLEL
Ahuza 198, Raanana

RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL

In memory of Bezalel ben Shraga z"l and
Malka bat Mordechai a"n on their yartzeits

Torah Bytes

A weekly Dvar Torah on the Parsha by Rabbi Dovid Horwitz
and the Rabbanim of the Ra'anana Kollel Noach 5786

Shabbat Times

17:38 18:34

Issue: 108

Ask the Rabbi

Rosh Beit Midrash: Rabbi Shabtai Yogel

Question: On Friday night, in the Amidah prayer, we say "Vayanuchu bah" ("they will rest in her"). On Shabbat morning and Musaf, we say "Vayanuchu bo" ("they will rest in him"), and in Mincha we say "Vayanuchu bam" ("they will rest in them"). Why does the wording change and what does it mean?

Answer: These differences come from early sources, mentioned by the Magen Avraham in the name of Sheyarei Knesset HaGedolah.

The deeper meaning is that Shabbat has both masculine and feminine aspects.

In the Torah, Shabbat is described both as feminine – "mechaleleha mot yumat," and as masculine – "shomer Shabbat mechalelo."

On Friday night, Shabbat is like a bride, a feminine aspect – receiving holiness and blessing from us. We sanctify it, we bring the light into it.

On Shabbat morning, Shabbat becomes the giver, a masculine aspect – now it gives us blessing, holiness, and spiritual light.

That's why, the Rema writes, on Friday night we make the blessing on the lower challah (symbolizing the receiver, the feminine), while on Shabbat morning we bless the upper challah (symbolizing the giver, the masculine). In the same way, the Kiddush of Friday night is greater, because we bring holiness into the Shabbat. But the Shabbat day meal is greater, because we enjoy the holiness that Shabbat gives back to us. So the different words – bah, bo, and bam – reflect these stages: receiving, giving, and finally, unity – when the holiness of Shabbat is shared with all of Israel.

For questions: **0584810910**

Question: Because there were so many quick transitions this month – from Yom Tov to Shabbos and from Shabbos to Yom Tov – I made a mistake. When lighting candles for Simchas Torah, instead of saying the blessing "to light the candles of Yom Tov," I accidentally said "to light the candles of Shabbos."

What's the halacha in this case? Do I need to repeat the blessing?

Answer: The halachic authorities discuss this question. I heard from my grandfather, Rabbi Akiva Karmi zt"l, that after the fact, the blessing is still valid. Why? Because in the Torah, Yom Tov is also sometimes called "Shabbos." For example, the verse says:

"And you shall count for yourselves from the day after the Shabbos" (Vayikra 23:15).

We know that "the day after Shabbos" there does not mean Sunday – it refers to the day after the first day of Pesach, which is Yom Tov.

So, since Yom Tov is also referred to as Shabbos in the Torah, your blessing counts, and you don't need to repeat it.

However, if you realized your mistake right away – within a few seconds – you should immediately correct yourself and say the proper wording, "to light the candles of Yom Tov."

Tapping into Internal Light

We've just entered the month of Mar Cheshvan, known as "bitter Cheshvan." Why bitter? Following the incredible inspiration of all the Yomim Tovim, the month suddenly feels empty. It has no holidays, no special mitzvos, and lacks the inspiration we've become accustomed to. But Noach and his teivah teach us how to transform that bitterness into sweetness. When Hashem commanded Noach to build the teivah, He told him to add a tzohar, which, according to how Rashi (Beraishis 6:16) quotes the Medrash (Beraishis Rabba 31:11), was either a window or a precious stone that radiated light from within.

However, even the one who holds it was an illuminating stone must agree there was a window onboard. After all, Noach later sends the raven and dove out a window (Beraishis 8:6)! So if there was already a window to let light in, why did the teivah need a glowing stone as well?

There's a key difference. A window lets in light from the outside, just as holidays and special moments bring inspiration from external sources. But when those moments pass, when it's dark and rainy outside, the light fades. The tzohar – as a stone radiating light – however, shines from within, independent of the outside, providing continuous light even on a rainy dark day.

Hashem was showing Noach – and all future generations – that we can't depend solely on external inspiration. To grow, we need an inner light, a personal connection to Torah that keeps shining even when the "windows" are closed.

That's exactly what the **RCK Night Seder Learning Program** is all about! This is your opportunity to grow and access your own inner light and inspiration through steady, meaningful Torah learning. It's an amazing program that will transform your connection to Torah, foster real growth, and ultimately elevate your family. You'll want to be part of it.

So **join us on Sunday and Wednesday nights** (beginning Sunday, Oct. 26)! Sit with a chavrusa, an RCK rabbi, or on your own learning prepared sources on engaging and practical topics. Together, let's turn Mar Cheshvan into a sweet month, a beautiful beginning, one filled with light, learning, and growth from within.

Wishing you an uplifting Shabbos! Yosef Pastelnek

BEGINS
Sun. Sept. 27!

NEW!

NIGHT SEDER
LEARNING PROGRAM

FROM IYUN
TO HALACHA

Real Questions Learned Real Well

SUN & WED NIGHTS

9:00 - 10:00pm

Maariv 10:00pm

RCK, Ahuva 198

NOW LEARNING:

Help a Friend Out? The Halachos of Lifnei Iver

Inviting a Shabbos guest who will drive?

Walt driver delivering non-kosher food?

Providing lunch if they won't say a beracha?

Torah Bytes

דבר תורה שבועי מפי רבני הכולל הקהילתי ברעננה
פרשת נח התשפ"ו

RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL
להצלחת צבא ההגנה לישראל וכוחות הביטחון

זמני השבת

17:46

18:41

Issue: 108

שאל את הרב ראש בית המדרש הרב שבתי יגל שליט"א לשאלות 0584810910

ובשבת בזמן המנחה, אחר שהשבת הייתה גם בבחינת 'נקבה' וגם בבחינת 'זכר' וכן אנו הענקנו לשבת את הקדושה, ואחר כך בשבת בבוקר הושפענו מקדושתה של השבת, או אז עם ישראל השבת והקב"ה מתאחדים ליחידה אחת. ומעתה מובן שבתפילת ליל שבת כשהשבת היא בבחינת 'נקבה' מתפללים 'יונחו בה' ובשבת בבוקר כשהשבת בבחינת 'זכר' מתפללים 'יונחו בו' ובתפילת מנחה מתאחדים המשפיע והמושפע יחד מתפללים 'יונחו במ'.

שאלה: בעקבות המעברים המהירים בין חג לשבת ובין שבת לחג בחודש האחרון קרתה לי טעות ובהדלקת נרות של שמחת תורה במקום לברך 'להדליק נר של יום טוב', בירכתי 'להדליק נר של שבת', מה הדין במקרה כזה? האם הייתי צריכה לחזור ולברך שוב?

תשובה: דנו הפוסקים בשאלה זו ושמעתי מסבי הרב עקיבא הכרמי זצ"ל שנראה שבדיעבד ברכה זו תופסת מאחר שגם יום טוב נקרא בלשון התורה 'שבת' וכמו שמצאנו בפסוק 'וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה' והרי אין כוונת התורה כידוע ליום ראשון שאחר שבת קודש, אלא לתאריך ט"ז ניסן שהוא ממחרת יו"ט ראשון של פסח, ומבואר שגם יו"ט נקרא שבת, ולכן בדיעבד אין לחזור ולברך והברכה תפסה, אלא שאם נזכרים מיד תוך כדי דיבור יש לתקן מיד לנוסח הנכון (וויש עוד להאריך בזה).

אלא שבאחד מימי ה"שבעה", כשעלה לנחם את אלמנתו של ר' איסר זלמן, דודתו, אמרה לו הדודה:

"אין כאן סיפור על אהבת תורה, אלא על משהו אחר לגמרי. אתה מכיר רק חצי מן הסיפור!"

וסיפרה: באותם ימים מלאכת הדפוס הייתה ממושכת ומסובכת, וכל ספר היה ממתין בתור להדפסה במשך שנים.

ר' איסר זלמן כבר הדפיס כמה כרכים מספרו 'אבן האזל', וחיכה לתורו להדפיס את הכרך הבא.

באותו ערב ניגש אליו בעל בית הדפוס ואמר לו:

"הגיע תורך. אם עד הבוקר תביא את הכתבים — הספר ייכנס לדפוס."

ר' איסר זלמן שמח שמחה גדולה, ועלה לביתו לעבור שוב על כתב היד.

ופתאום שם לב לדבר מטריד: בספרו נזכרת קושיה של הגאון ר' יחזקאל סרנא, תשובה של הגאון ר' אהרן כהן — ושניהם חתנים של גיסו הרב משה מרדכי אפשטיין. אבל חסרה התייחסות לחתן השלישי, ר' משה חברוני!

"אם אפרסם כך", אמר לעצמו, "עלול ר' משה להיפגע."

ומיד גמר ואמר: לא מדפיסים כך!

אלא שהמשמעות הייתה — אובדן תורה, ודחייה של כמה שנים.

אך בעיניו — עדיף להפסיד הדפסה, מאשר לפגוע בזולת.

רק אם ימצא דרך להכניס גם את שמו של הגיס השלישי — יוכל הספר לצאת לאור. לכן, למרות סכנת העוצר, הלך באישון לילה אל ר' משה חברוני,

ושב לביתו בלילה כדי להוסיף את הדברים בגוף הספר.

אין זה סיפור על אהבת תורה בלבד,

אלא סיפור על להיות 'איש'.

שאלה: בליל שבת בתפילת 18 בקטע אלוך' ואלוך' אבותינו כתוב 'יונחו בה', בתפילת שמונה עשרה בשחרית ומוסף כתוב באותו קטע 'יונחו בו', ובמנחה בשבת כתוב באותו קטע 'יונחו במ'.

מה פשר השינוי?

תשובה: הנה שינוי הנוסחאות בתפילות השבת המוזכרים בשאלה, מקורם במגן אברהם בשם ספר 'שיירי כנסת הגדולה', אך המגן אברהם סתם ולא ביאר הטעם.

אך העניין הוא שהשבת היא גם בבחינת זכר כמבואר בפסוק 'שומר שבת מחללו' וגם בבחינת נקבה כמבואר בפסוק 'מחלילה מות יומת', ובליל שבת השבת היא בבחינת 'נקבה' — מושפעת, שאנו מצווים לקדשה ולהשפיע עליה קדושה (ולכן השבת היא כ-'כלה'), אך בשבת בבוקר לאחר שהושפעה לה קדושה בלילה, יש בכוחה להשפיע לנו מאורה וקדושתה, ונהפכת השבת לבחינת 'זכר' — משפיע, והיא המשפיעה עלינו שפע של קדושה.

משום כך מובן מדוע כותב הרמ"א בליל שבת לבצוע על החלה התחתונה (הרומזת ל'נקבה') ובשבת בבוקר לבצוע על החלה העליונה (הרומזת ל'זכר') הנמצא מלמעלה ומשפיע קדושה).

ולפי האמור מובן מדוע הקידוש של הלילה חשוב יותר מהקידוש של היום, ואילו סעודת השבת של היום חשובה יותר מסעודת השבת של הלילה, שבליל שבת עיקר עבודתנו היא לקדש את השבת, ואילו בשבת בבוקר עבודתנו היא להתענג על הקדושה שהשבת מאצילה לנו.

קודם כול - איש

הרב משה אריאל מרגי שליט"א

בפרשת השבוע התורה מתארת את נח כך:

"נח איש צדיק תמים היה בדורותיו".

ואילו כאשר הקב"ה פונה אל נח, הוא אומר לו: "כי אותך ראיתי צדיק לפני" — ושם נעלם התואר תמים.

חז"ל למדו מכאן שאין אומרים כל שבחו של אדם בפניו, אלא רק מקצת שבחו. ולכן, כשהתורה מספרת עליו — נאמר "צדיק תמים",

אבל כאשר הקב"ה מדבר עמו ישירות — נאמר רק "צדיק".

שואל ה'חכמת אליעזר' מסערת וז"ל:

אם בתחילה התורה מזכירה שני תארים — צדיק ותמים — ובפניו נאמר רק אחד מהם, הרי זה חצי ולא מקצת!

איך לומדים מכאן שאין אומרים אלא מקצת שבחו של אדם בפניו?

והוא משיב בחכמה: לנח יש שלושה תארים — "איש צדיק תמים".

גם המילה "איש" היא שבח בפני עצמו.

לפני הכול — נח היה "איש", כלומר: 'מענטש' אדם במלוא מובן המילה.

ועל כך סיפור מופלא: כאשר נפטר הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל,

הספידו ראש ישיבת חברון, הרב משה חברוני, וסיפר כך:

באחד הלילות, בשעת עוצר בירושלים, סמוך לחצות, שמעתי דפיקות בדלת.

פתחתי — והנה הדוד המבוגר, ר' איסר זלמן, עומד שם עם רמב"ם בידו, ואומר: "יש סתירה ברמב"ם!"

שאלתי: "וכי ראוי להסתכן בהפרת העוצר? וכי הרמב"ם לא יכול לחכות לבוקר?" השיב לי ר' איסר זלמן: "לא יכולתי להירדם ולהשאיר את הרמב"ם כך, בלי תירוץ זאת גם לא אופציה".

ישבנו יחד שעות ארוכות, עד שהתרברר הפשט.

מיד לאחר מכן ביקש לשוב לביתו — למרות סכנת העוצר — כדי לכתוב את הביאור בצורה מסודרת. ניסיתי לשכנעו להישאר עד הבוקר, אך לשווא.

מהסיפור הזה למדתי מהי אהבת תורה אמיתית, סיים ר' משה חברוני את הספדו.